

M E R K U R I U S Z

8 / 2014

Notka wstępna

Ostatnio, częściej niż przedtem, rozmyślam nad stanem poczucia tożsamości naszej narodowości, ale też z tym związaną działalnością naszej organizacji. Oczywiście są to odczucia osobiste, poparte wszak obserwacją najbliższych naszych poczynań. Niektóre obserwacje wychodzą z obiektywnych zjawisk, niektóre mają subiektywne podłoże. Do obiektywnych należy to, że czas pracuje przeciwko nam wszystkim. Pierwsza rzecz, którą niechętnie słyszymy, to to, że starzejemy się ze wszystkimi skutkami, które ten stan przynosi. Fizycznie i psychicznie jesteśmy słabsi, pamiętamy jak dni i wydarzenia się powtarzają, co przynosi myśli dlaczego znowu to samo. W ostatnich czasach twarzy raczej ubywa niż przybywa, co nie napawa optymizmem. Nasza klubowa społeczność, niestety, nie potrafiła wychować swoich następców. Rozglądając się wokół siebie nie widzę ani jednej pary rodziców, która wpoila by polskość do swych potomków. Siebie nie mogę wykluczyć. Za sukces bierzemy to, kiedy młodzi jako tako po polsku mogą się dogadać. Nie potrafimy przyciągnąć młodych do pracy społecznej. Młodzi, którzy czasami trafiają do Klubu, oczekują raczej, że coś odniosą (w formie wrażeń oczywiście) niż, żeby chcieli włożyć coś swojego. My, którzy od lat kręcimy się w tym kółku organizacji i organizowania, świadomi jesteśmy trudu, który trzeba ponieść, żeby coś przygotować. Dlatego też się zdarza, że przygotowujemy swój program szybko, bez głębszych przemyśleń, tylko dlatego, że są pieniądze, po które można sięgnąć. Czym większe możliwości, czym większa demokracja i poczucie wolności, tym mniejsze poczucie, że trzeba trwać. Może kryzys moralno – ekonomiczny potrzebujemy?

Odczuwam też inny stosunek placówek dyplomatycznych i organizacji pod egidą Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej do Polonii. Szkoda, że trzeba porównywać z czasami post komunistycznymi. Łatwiej się rozmawiało z dyplomatami, łatwiej się im rozumiało. Tak znaczyło tak, nie – nie. Teraz czasami muszę rozmyślać co właściwie się dowiedziałem .... no, ale noc już, to zostawię myśli nieuczesane. Trzeba też się przygotować do obrony swych tekstów przetłumaczonych ..... Nauczycieli tyle i gorzko na języku ... To może parę nekrologów? Wszystkich Świętych się zbliża.

Władysław Adamiec

Anna Przybylska nie żyje.

Anna Przybylska (ur. 26 grudnia 1978 w Gdyni, zm. 5 października 2014 tamże) – polska aktorka oraz fotomodelka. Była córką Bogdana Przybylskiego (ur. 22 lutego 1942) – oficera marynarki wojennej w stopniu komandora porucznika oraz Krystyny, z zawodu technika gastronomii. Ojciec zmarł 20 sierpnia 1995, wskutek choroby nowotworowej. W 1997 Przybylska ukończyła IX LO w Gdyni. W tym samym roku zadebiutowała w kinie rolą „Suczki” w filmie *Ciemna strona Wenus*. W telewizji natomiast zadebiutowała w 1998 rolą Marylki w serialu TVP2 *Złotopolscy*. Właśnie ta rola przyniosła jej popularność. W 2000 zagrała w filmie *Bogusława Lindy Sezon na leszcza*, w którym wcieliła się w rolę „Laski”. W listopadzie 2000 i w czerwcu 2002 wystąpiła w sesjach zdjęciowych dla magazynu „Playboy”. W maju 2013 została Kobiętą Dekady „Glamour”.

Aktorka brała udział w wielu kampaniach reklamowych. W latach 2004–2013 była ambasadorką kosmetyków marki Astor w Polsce (od 2006 w całej Europie). Była matką chrzestną promu MF Stena Spirit.

Pod koniec lipca 2013 przeszła operację usunięcia guza trzustki w gdańskiej klinice. Aktorka leczyła się także w Szwajcarii. Zmarła 5 października 2014, w swoim rodzinnym domu w Gdyni Orłowie. 9 października 2014 została pochowana w grobie swojego ojca, na cmentarzu przy parafii pod wezwaniem Św. Michała Archanioła w Gdyni.

Życie prywatne

Mąż – tenisista Dominik Zygra. Poślubiła go w 2000, rozwiedli się rok później. Następnie była w związku z piłkarzem Jarosławem Bieniukiem, z którym miała córkę Oliwię (ur. 2002) oraz dwóch synów Szymona (ur. 2005) i Jana (ur. 2011).

Małgorzata Braunek nie żyje.

Małgorzata Braunek (ur. 30 stycznia 1947 w Szamotułach, zm. 23 czerwca 2014 we Frankfurcie albo w Warszawie) – polska aktorka filmowa i teatralna, nauczycielka zen.

Urodziła się w Szamotułach, jako córka oficera kawalerii i rotmistrza Wojska Polskiego Władysława Braunka (1900–1963) i jego żony Ruty Anny z domu Beni (1911–2000). Została wychowana w tradycji luterńskiej, z którą związana była jej matka. Ojciec Małgorzaty Braunek był katolikiem.

Była absolwentką XVIII Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Zamoyskiego w Warszawie (1966 r.), do 1969 roku studiowała w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej w Warszawie na wydziale aktorskim, której nie ukończyła z powodu rozpoczęcia kariery filmowej. W 1970 r. wyróżniona jako Gwiazda Sezonu Filmowego. Zagrała w przeszło 20 filmach, w tym *Żywoł Mateusza*, *Polowanie na muchy*, *Trzecia część nocy*, *Potop*, *Lalka* (serial TV). Poza filmem grała na scenie Teatru Narodowego w Warszawie w latach 1971–1974. W latach 80. zerwała z aktorstwem, aby powrócić do zawodu około roku 2001. W 2010 roku zagrała Elżbietę Vogler w spektaklu Krystiana Lupy pt. *Persona. Ciało Simone* w Teatrze

Dramatycznym w Warszawie.

Była trzykrotnie zamężna: z aktorem Januszem Guttnerem, z reżyserem Andrzejem Żuławskim (rozwód w 1976 roku), a do śmierci z pisarzem i buddystą Andrzejem Krajewskim. Była matką reżysera Xawerego Żuławskiego oraz Oriny Krajewskiej (ur. w 1987 roku).

Była buddystką, zwierzchnikiem Związku Buddyjskiego Kanzeon, 25 stycznia 2011 roku otrzymała tytuł rōshiego od rōshiego Dennisa Genpo Merzela. Wspierała ruch na rzecz praw człowieka w Chińskiej Republice Ludowej. Była także wegetarianką, wspierała akcje na rzecz praw zwierząt.

Razem z Mają Ostaszewską i Ksawerym Jasińskim w 2007 roku nagrała adaptację audio buddyjskich bajek zebranych przez Rafe Martina w zbiorze *Głodna tygrysyca* (wyd. Wydawnictwo Elay, 2006). Adaptacja jest dostępna do pobrania za darmo, m.in. ze strony Pomarańczowej Księgarni.

11 kwietnia 2014 roku została odznaczona złotym medalem Zasłużony Kulturze Gloria Artis. Postanowieniem prezydenta Polski Bronisława Komorowskiego 22 kwietnia 2014 roku została odznaczona Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polskiza *wybitne osiągnięcia w pracy artystycznej i społecznej oraz za zasługi na rzecz przemian demokratycznych w Polsce*.

Małgorzata Braunek zmarła 23 czerwca 2014. Miejsce śmierci aktorki nie zostało publicznie potwierdzone, zależnie od źródeł przyjmuje się, że zmarła w klinice we Frankfurcie lub w Warszawie. Przyczyną śmierci była choroba nowotworowa. W dniach 23–30 czerwca odbywały się buddyjskie uroczystości pogrzebowe.

Aktorka została pochowana 5 lipca 2014 w grobie swojej matki na cmentarzu ewangelicko-augsburskim w Warszawie. Pogrzeb miał charakter świecki, lecz 6 lipca 2014 zostało odprawione nabożeństwo żałobne w luterańskim kościele Świętej Trójcy.

I jeszcze raz – Nina Polan nie żyje.

Nina Polan, właściwie **Janina Katelbach-Starzyńska** (ur. 30 listopada 1927 w Berlinie, zm. 16 lutego 2014 w Nowym Jorku) – polska aktorka i reżyser teatralna, dyrektor Polskiego Instytutu Teatralnego w USA w latach 1984-2014, protagonistka teatru globalnego, członkini Instytutu Piłsudskiego w Nowym Jorku. Znana ze swej działalności na rzecz propagowania kultury polskiej za granicą.

Nina Polan urodziła się w Berlinie (ówczesna Republika Weimarska), w rodzinie polskiego polityka, senatora II Rzeczypospolitej Tadeusza Katelbacha oraz Zenaidy z Semplińskich z Kowieńszczyzny. W dzieciństwie mieszkała w Wilnie i Warszawianamiast wychowywała się w Londynie, gdzie skończyła Królewską Akademię Sztuki Dramatycznej. Debiutowała na deskach Teatru Dramatycznego w Londynie. Występowała również w teatrach na London's West End, gdzie grała w spektaklach w reżyserii Petera Brooka m.in. w „Dark of the Moon” oraz w „Henryku IV” gdzie partnerowała Robertowi Shaw. Grała również na deskach Polskiego

Teatru Dramatycznego w Londynie, Teatru Polskiego ZASP w Londynie oraz Teatru Nowego w Londynie. Z Londynu wyjechała do Monachium, gdzie pracowała w Radiu Wolna Europa.

Po przyjeździe do USA (w 1954 roku), zaczęła występować na Broadwayu, m.in.: w słynnym La MaMa Experimental Theatre Club założonym przez Ellen Stewart na dolnym Manhattanie i wielu lokalnych teatrach amerykańskich, w tym Seattle Repertory Theatre, New Orleans Playhouse oraz American Players Theater[4]. W latach 70. XX wieku, dołączyła do Polskiego Instytutu Teatralnego w Nowym Jorku. W latach 1984-2014 była jego dyrektorem naczelnym i artystycznym. Pani Polan uważała, że celem instytutu jest: ... *szerzenie wśród Amerykanów wiedzy o polskiej historii poprzez literaturę i muzykę*. Wyreżyserowała i wystąpiła w wielu spektaklach teatralnych na scenach w Polsce, Francji, Hiszpanii, Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych. Jej ulubioną postacią była Helena Modrzejewska, którą grała w monodramie Kazimierza Brauna „Helena, the emigrant Queen”[6].

Polan zagrała również w kilku filmach m.in. „Wybór Zofii”, „Gorączka”, „Love & Staff”, wystąpiła również w programie telewizyjnym „Saturday Night Live”. W latach 90. Nina Polan wraz z Kazimierzem Braunem, Andrzejem Szczytko oraz Ireneuszem Wykurzem tworzyła Teatr Polski w Nowym Jorku. Do jej najbardziej znanych realizacji reżyserskich należą: „Alfa” Sławomira Mrożka, „Pastorałka” Leona Schillera, wileńska wersja „Halki” Stanisława Moniuszki w Eisenhower Theater w The John F. Kennedy Center for the Performing Arts w Waszyngtonie, „Krakowiaczy i górale” Wojciecha Bogusławskiego oraz „Verbum nobile” Moniuszki, w którym partie głównych bohaterów opery wykonywali aktorzy z Japonii, Stanów Zjednoczonych, Francji i RPA.

Jej siostrzeńcem był aktor teatralny i filmowy Maciej Rayzacher.

Zmarła nagle 16 lutego 2014 roku w Nowym Jorku, miała 86 lat.

Zemřel novinář a překladatel Václav Burian

11.10.2014 zemřel Václav Burian při služební cestě ve Vídni, novinář, publicista, překladatel, literární kritik a básník. Bylo mu padesát pět let.

Čestný člen polské Obce spisovatelské překládal především tvorbu Czesława Miłosze. Do listopadu 1989 publikoval hlavně v samizdatu. Nyní byl šéfredaktorem Listů, původně emigračního časopisu o kultuře, politice a sociálních otázkách, které založil Jiří Pelikán v roce 1971.

V roce 1996 ukončil studium polštiny a bohemistiky na Univerzitě Palackého v Olomouci a od té doby spolupracoval s katedrou bohemistiky, žurnalistiky a politologie. Byl redaktorem časopisů Arch A5, Notes,

olomouckých Hanáckých novin, týdeníku Literární noviny. Jako jeden z redaktorů časopisu Scriptum se věnoval polským knižním novinkám, připravil také speciální číslo o polské literatuře. Byl členem kapituly Ceny Pelikána, kterou od roku 2004 uděluje redakce časopisu Listy (ocenění získali mj.: bývalý polský premiér Tadeusz Mazowiecki, šéfredaktor deníku Gazeta Wyborcza Adam Michnik a česká spisovatelka a fejetonistka Alena Wagnerová). Byl českým zpravodajem týdeníku Tygodnik Powszechny. Jménem Václava Havla převzal Cenu sv. Jiří, kterou tento týdeník obdržel v roce 2002. Jeho básně byly přeloženy do litevštiny a polštiny, autorem překladu do polštiny je Leszek Engelking

Z A P R O S Z E N I E

*Następne spotkanie KLUBU POLSKIEGO
odbędzie się w czwartek, 27 listopada 2014, od godziny 17,00.
15 listopada 2014 – wernisaż wystawy Klub Polski w fotografii.
Miejsce znane: DMN, Vocelova 3, Praga 2*

www.klubpolski.cz - www.polonica.cz - www.polskyinstitut.cz - www.prague.polemb.net
www.szkolapolskawpradze.com - www.krecik.euweb.cz - www.pzko.cz - www.polonusbrno.org
www.parafiaawpradze.pl - www.kcmt.cz - www.czapla.cz

Szkolny Punkt Konsultacyjny im. Św. Jadwigi w Pradze

**WSZYSTKICH CZŁONKÓW
KLUBU POLSKIEGO W PRADZE**

na uroczystość z okazji

ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI

oraz

ŚLUBOWANIA KLASY I,
która odbędzie się dnia 12 listopada 2014 r.
w Domu Mniejszości Narodowych.

Początek uroczystości o godz. 17.00.

W programie:

- 16.00 – próba*
- 17.00 – Ślubowanie klasy pierwszej;*
- 17.30 - Obchody Święta Niepodległości;*
- 18.20 – Ogłoszenie wyników konkursów;*
- 18.30– Poczestunek;*
- 19.00 – Zakończenie.*

SERDECZNIE ZAPRASZAMY!

Adres: Vocelova 3, Praha 2